

Afdeling	: OCSW - Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	Raadsvoorstel: DJ-1305901
Naam opsteller voorstel	: Marjo Janssen M.Janssen@weert.nl / 0495-575481	Zaaknummer: 1305882
Portefeuillehouder	: drs. P.P.H. (Paul) Sterk	

Onderwerp

Klanttarief Omnibuzz 2022.

Voorstel

1. Het klanttarief voor het Omnibuzz vervoer met ingang van 1 januari 2022 in lijn te brengen met het openbaar vervoer tarief door de klantbijdrage te verhogen naar €0,83 incl. btw. per vervoerszone.
2. Het klanttarief jaarlijks te indexeren met de geldende Landelijke Tariefindex zoals toegepast in het openbaar vervoer.

Inleiding

De gemeente Weert kent een collectief vervoerssysteem voor inwoners die het openbaar vervoer niet (volledig) kunnen gebruiken: Omnibuzz. Omnibuzz organiseert dit voor de hele Provincie Limburg. Om met Omnibuzz te kunnen reizen is een Wmo-indicatie nodig. Dit vervoer wordt met name gebruikt door de groeiende groep senioren in onze gemeente. Omnibuzz levert goede dienstverlening, geniet grote populariteit en kent een hoge klanttevredenheid. Keerzijde van het gestaag toenemende gebruik van Omnibuzz is dat het vervoerssysteem onder druk staat en steeds hogere kosten met zich meebrengt.

Inwoners die in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) een indicatie voor collectief vervoer hebben, betalen hiervoor géén eigen bijdrage in de vorm van het Wmo-abonnementstarief. Wel betalen zij een prijs per rit (zie *Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020, artikel 7, lid 2*). Deze ritbijdrage betalen inwoners per zone sinds 11 december 2016. Omnibuzz kent vanaf deze datum in Limburg drie verschillende tarieven voor de eigen bijdrage per zone.

Deze verschillen zijn ontstaan door variatie in het klanttarief tussen drie regio's (Noord- en Midden-Limburg, Westelijke Mijnstreek/Heuvelland, de regio Parkstad en de gemeente Maastricht). Deze verschillen bestonden al voorafgaand aan de collectieve start van Omnibuzz in 2016. Om de overgang van het collectieve vervoerssysteem Regiotaxi naar Omnibuzz voor de reizigers zo vlekkeloos mogelijk te laten verlopen zijn de tariefverschillen gehandhaafd. Wel worden sindsdien de klanttarieven jaarlijks geïndexeerd, waardoor deze stegen maar het verschil tussen de regio's bleef bestaan.

De ambitie bij de start van Omnibuzz was om het gebruik van het OV onder de klanten van Omnibuzz te stimuleren. Hiervoor dient het Omnibuzz tarief bij benadering gelijk te zijn aan het OV-tarief. Een klanttarief onder het niveau van OV-tarief maakt het OV als alternatief vervoer minder aantrekkelijk. De regio Zuid-Limburg (incl. Echt-Susteren) de gemeenten Maastricht en Parkstad en sinds april 2021 de gemeente Leudal, hebben inmiddels een zonetarief (€0,83) dat overeenkomt met het OV-tarief. Besluitvorming tot wijziging van het klanttarief in de overige Noord- en Midden-Limburgse gemeenten wordt momenteel voorbereid.

Beoogd effect/doel

Het in lijn brengen van het klanttarief in de gemeente Weert met het OV-tarief en het klanttarief in de Zuid-Limburgse gemeenten en daarmee een einde te maken aan de nog bestaande tariefverschillen.

Argumenten

- 1.1. *Met het hanteren van het OV-tarief wordt de scheefgroei tussen het Omnibuzz tarief en het OV-tarief bijgesteld.*

Omnibuzz is bedoeld als alternatief voor personen die geen (volledig) gebruik (meer) kunnen maken van het openbaar vervoer. Daarnaast hebben gemeenten de ambitie uitgesproken om het gebruik van het OV-vervoer onder klanten van Omnibuzz te stimuleren. Uitgangspunt hiervoor is dat de klantbijdrage in beide vervoersvormen (nagenoeg) gelijk is. Ondanks dit beleidsuitgangspunt is het gehanteerde klanttarief voor Omnibuzz de afgelopen jaren achtergebleven bij de prijsstijgingen in het OV. Naast het feit dat hierdoor door de gemeente lagere inkomsten worden geïnd uit deze klantbijdragen, heeft dit als bijkomend effect een onbedoeld aanzuigende werking op het Omnibuzz vervoer. Dit omdat reizen met Omnibuzz goedkoper is voor de reiziger dan reizen met het OV, terwijl het serviceniveau van Omnibuzz hoger is.

- 1.2. *Met het wijzigen van het klanttarief ontstaat meer uniformiteit binnen de GR en verdwijnen de tariefverschillen tussen gemeenten onderling.*

Binnen een samenwerking zoals de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omnibuzz waar de gemeente Weert aan deelneemt is uniformiteit in de klanttarieven een logisch uitgangspunt. De kwaliteit, de dienstverlening en de beschikbaarheid van het vervoer zijn immers voor alle klanten gelijk ongeacht in welke gemeente in Limburg ze woonachtig zijn. Met de bijstelling van het klanttarief wordt een einde gemaakt aan de financiële ongelijkheid ten opzichte van het OV-tarief en worden de tariefverschillen tussen gemeenten opgeheven.

- 1.3. *Met het gelijktrekken van het klanttarief met het OV-tarief worden inwoners gestimuleerd om meer gebruik te maken van het OV*

Het Omnibuzz vervoer is bestemd voor mensen met een Wmo-indicatie die geen of slechts gedeeltelijk gebruik kunnen maken van het OV. Het lage klanttarief dat op dit moment wordt gehanteerd neemt de stimulans om daar waar mogelijk toch met het OV te reizen weg. Als kostenbesparing voor de reiziger geen reden meer is om voor het Omnibuzz vervoer te kiezen wordt daarmee het OV gebruik gestimuleerd. Het neveneffect hiervan is dat door meer OV gebruik de stijging van de vervoerskosten van het Omnibuzz vervoer voor gemeenten afgeremd kan worden en de financiële middelen beschikbaar blijven voor een groeiende groep mensen die vanwege hun beperkingen volledig zijn aangewezen op het Omnibuzz vervoer.

Kanttekeningen en risico's

Aanpassing van de tarieven kan effect hebben op de vervoersvraag en doorwerken naar de vervoerders aangezien het minder vanzelfsprekend is om van Omnibuzz gebruik te maken als er geen financieel voordeel meer is ten opzichte van het OV-tarief. Het is dan ook van belang om aanpassing van de klanttarieven tijdig met de vervoerder(s) te communiceren zodat zij hun bedrijfsvoering daarop kunnen aanpassen.

Naast de mogelijke gevolgen voor de vervoerder(s) heeft aanpassing van de tarieven ook gevolgen voor de reizigers omdat zij een hogere bijdrage gaan betalen. Dit is voorgelegd aan het cliëntenpanel van Omnibuzz, dat bestaat uit mensen met een (mobiliteits) beperking. Het uitgangspunt van het cliëntenpanel om gelijk te schalen met het OV-tarief is voor hen evident.

Er zijn echter ook zorgen over de voorgestelde prijsverhoging die mensen zou kunnen afschrikken om gebruik te maken van het Omnibuzz vervoer. Een tariefsverhoging in deze

door Corona gedomineerde tijd zou ertoe kunnen leiden dat dat reizigers moeilijker de weg terugvinden naar het vervoer. Een trapsgewijze of verspreide verhoging van het klanttarief zou ook een mogelijkheid kunnen zijn. Nu echter de vaccinatiegraad toeneemt en de beperkende maatregelen steeds meer worden losgelaten is er ook weer een stijging van het vervoer met Omnibuzz waarneembaar. Daarnaast wordt door het cliëntenpanel ingebracht dat de gebruikers van het Omnibuzz vervoer ook jaren goedkoper hebben gereisd dan Omnibuzz reizigers in Zuid-Limburg terwijl Limburg breed wel dezelfde dienstverlening werd aangeboden.

Financiële gevolgen

Reizigers met een Wmo-indicatie betalen bij gebruik van Omnibuzz een klantbijdrage per zone (1 zone is 4,5 kilometer). Bij het aanpassen van de klanttarieven in lijn met het OV-tarief wijzigt deze klantbijdrage per zone van €0,71 nu, naar €0,83. Een stijging van €0,12 (incl. btw). Bij een verbruik van het maximale aantal zones van 590 per jaar, betekent dit een stijging van de klantbijdrage met €70,- op jaarbasis.

De klantbijdrage die de reiziger betaalt is echter afhankelijk van het verbruik van het aantal gereisde zones. Het aantal zones verschilt per individu en dus ook de zonebijdrage. De klantbijdrage op jaarbasis zal daarom niet voor iedereen stijgen met €70,-. De achterliggende gedachte voor het aanpassen van het klanttarief is dat inwoners van de gemeente Weert hierdoor minder vanzelfsprekend gebruik gaan maken van het Omnibuzz vervoer, omdat de kosten vrijwel gelijk zijn aan het OV-tarief.

De zonebijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd. Door de indexering vanaf 1 januari 2022 volgens de Landelijke Tariefindex (LTI) toe te passen zoals in het OV gebruikelijk wordt aansluiting met het OV-tarief geborgd.

Bij een gewijzigd klanttarief waarbij de klant per gereisde zone €0,12 meer zou hebben bijgedragen, zou de gemeente Weert over 2019 (pré corona jaar) circa €10.000,- meer aan inkomsten hebben gehad. Op de financiële (jaar)stukken van Omnibuzz heeft dit geen invloed omdat de eigen bijdrage geen onderdeel uitmaakt van de administratie van Omnibuzz (wordt afgedragen aan gemeente) en het tarief aan de vervoerders gelijk blijft.

Gemeente	Zones 2019	Extra inkomsten *
Weert	93.771	€10.314,81

**De stijging voor de klant bedraagt €0,12 per zone (incl. btw). De inkomsten voor de gemeenten zijn exclusief btw, omgerekend €0,11 per zone.*

Een verschuiving van Omnibuzz vervoer naar OV leidt naar verwachting tot een daling van het aantal zones en daarmee tot een positieve bijstelling van de gemeentelijke bijdrage aan Omnibuzz. Een daling van het aantal zones is echter ook van invloed op de inkomsten eigen bijdragen. Wat per saldo het (positieve financiële) effect is kan op dit moment nog niet reëel ingeschat worden. De ramingen in de conceptbegroting 2022 m.b.t. collectief vervoer (o.b.v. begroting 2022 Omnibuzz en eigen bijdrage van € 0,71/zone) worden daarom vooralsnog niet aangepast. Zodra er meer inzicht is in het totale effect van de verhoogde eigen bijdrage op het aantal zones worden de financiële gevolgen daarvan via de reguliere P&C-cyclus verwerkt.

Uitvoering/evaluatie

Omnibuzz informeren over het raadsbesluit ten aanzien van het aanpassen van de klanttarieven.

Communicatie/participatie

Alle inwoners uit de gemeente Weert met een indicatie voor het collectieve Omnibuzz vervoer worden schriftelijk geïnformeerd over de aanpassing van het klanttarief. Omnibuzz

